

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2026. № 3.

ISSN 2307-2156

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2026.3.27>

УДК 336.2:353:338.24

О. І. Жук,

к. е. н., доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8519-5529>

Н. Ю. Драбчук,

доктор філософії (PhD), асистент кафедри публічного управління та адміністрування, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5965-9959>

Н. В. Гой,

к. е. н., доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-7293-6527>

В. І. Дудкевич,

доктор філософії (PhD), асистент кафедри публічного управління та адміністрування, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2850-2059>

**ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА
ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПІДПРИЄМСТВ ТА РОЗВИТОК
РЕГІОНУ: ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ (НА ПРИКЛАДІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

O. Zhuk,

PhD in Economics, Head of the Department of Public Management and Administration, Vasyl Stefanyk Carpathian National University

N. Drabchuk,

PhD, Assistant of the Department of Public Management and Administration, Vasyl Stefanyk Carpathian National University

N. Hoi,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Public Management and Administration, Vasyl Stefanyk Carpathian National University

V. Dudkevych,

PhD, Assistant of the Department of Public Management and Administration, Vasyl Stefanyk Carpathian National University

TAX POLICY AS A TOOL FOR INFLUENCING THE FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES AND REGIONAL DEVELOPMENT: ECONOMIC ANALYSIS IN THE SYSTEM OF PUBLIC MANAGEMENT (CASE STUDY OF THE IVANO-FRANKIVSK REGION)

У статті досліджено фінансові результати діяльності підприємств Івано-Франківської області за 2021-2024 роки та окреслено територіальні особливості їх прибутковості й збитковості. Обґрунтовано використання комплексного економічного аналізу для оцінки ефективності функціонування суб'єктів господарювання різних категорій, включно з малими, середніми та великими підприємствами, а також визначення впливу економічних, соціально-політичних і воєнних факторів на регіональний бізнес. Проаналізовано динаміку кількості підприємств, зміну структури прибуткових і збиткових суб'єктів, фінансові результати по районах області та наслідки зовнішніх і внутрішніх ризиків. Продемонстровано значущість аналізу прибутковості та податкових показників для оцінки економічного потенціалу регіону, визначено зони підвищеного ризику та запропоновано напрями стабілізації діяльності підприємницького сектору за умов економічної нестабільності.

The article examines the financial performance of enterprises in the Ivano-Frankivsk region over the period 2021-2024 and outlines the territorial features of their profitability and loss-making. The study substantiates the feasibility of applying a comprehensive economic analysis to assess the operational efficiency of enterprises of different sizes-small, medium, and large-and identifies the impact of economic, socio-political, and wartime factors on the development of entrepreneurial activity in the region. The analysis covers the dynamics of the number of active enterprises in 2020-2024, categorized by size, which made it possible to assess structural transformations in regional entrepreneurship under the influence of crisis processes. A decline in the total number of enterprises was identified, particularly in 2022, followed by a gradual recovery in 2023-2024, as well as the dominance of small and micro-enterprises as the foundation of the region's economic activity. Structural changes in the composition of profitable and loss-making enterprises are evaluated, and financial results across districts are analyzed, which allowed for the identification of territorial differentiation in profitability. The influence of external and internal risks on the financial resilience of business entities is examined. Particular attention is paid to assessing their contribution to the formation of the regional tax base, analyzing profitability indicators, and identifying areas of increased financial risk. The findings highlight the importance of monitoring the distribution of financial results and tax revenues for assessing the economic potential of territories, and confirm the decisive role of small and micro-enterprises in the development of regional entrepreneurship. Key trends in business adaptation to economic instability, the consequences of disruptions in production and logistics chains, and changes in investment activity are identified. The study proposes directions for stabilizing the entrepreneurial sector, supporting profitable and vulnerable enterprises, and enhancing their financial resilience under prolonged economic and wartime challenges. This approach provides a basis for assessing regional economic stability, identifying critical risk zones, and ensuring sustainable and balanced development of the business sector in the Ivano-Frankivsk region.

Ключові слова: економічний аналіз, аналіз, аналітика, податкова політика, оподаткування, підприємство, підприємницький сектор, фінансові результати, фінансові ресурси, регіон, розвиток регіону, публічне управління.

Keywords: economic analysis, analysis, analytics, tax policy, taxation, enterprise, entrepreneurial sector, financial results, financial resources, region, regional development, public management.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах трансформації економіки України, посилені впливом воєнних дій, економічної нестабільності та зміни господарських зв'язків, особливої актуальності набуває проблема забезпечення стабільного функціонування та розвитку підприємницького сектору регіонів. Підприємства відіграють ключову роль у формуванні економічного потенціалу територій, створенні робочих місць, забезпеченні інвестиційної активності та наповненні бюджетів через систему податкових надходжень. Водночас сучасні економічні виклики зумовлюють суттєві зміни у структурі підприємництва, динаміці кількості суб'єктів господарювання та результативності їх діяльності.

Особливої уваги потребує дослідження фінансових результатів підприємств у територіальному розрізі, оскільки нерівномірність розвитку підприємницького сектору в різних районах регіону впливає на рівень економічної активності, формування податкової бази та ефективність реалізації податкової політики. Виявлення тенденцій змін у кількості підприємств, їх структурі за розмірами та фінансових результатах діяльності дозволяє визначити проблемні аспекти функціонування регіонального бізнесу та окреслити напрями підвищення його фінансової стійкості.

У межах цього дослідження важливим науковим і практичним завданням є здійснення комплексного економічного аналізу розвитку підприємницького сектору Івано-Франківської області, оцінка динаміки фінансових результатів підприємств та визначення їх впливу на формування

податкової бази регіону. Результати такого дослідження можуть бути використані для обґрунтування напрямів удосконалення регіональної економічної та податкової політики, спрямованої на підтримку підприємництва та забезпечення стабільності економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання аналізу фінансових результатів діяльності підприємств та впливу податкової політики на їх формування активно досліджуються у науковій літературі. Зокрема, П. О. Куцик, Р. М. Воронко, К. І. Редченко та О. С. Воронко досліджують аналітичне забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. Н. В. Вецепура розглядає систему показників економічного аналізу в контексті податкового планування. В. В. Фесенко та Л. А. Воронцова здійснюють аналіз фінансових результатів підприємств України, досліджуючи їх динаміку та структуру на загальнодержавному рівні. Актуальним залишається проведення подібних досліджень на регіональному рівні, що дає змогу виявити територіальні особливості формування фінансових результатів підприємств.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в аналізі фінансових результатів підприємств Івано-Франківської області у 2021-2024 рр., оцінці ефективності їх діяльності, територіальної нерівномірності прибутковості та впливу економічних, соціально-політичних і воєнних чинників на регіональний бізнес. Результати дослідження спрямовані на визначення зон ризику та обґрунтуванні рекомендацій для підвищення фінансової стійкості підприємництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічний аналіз фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання є ключовим інструментом оцінювання ефективності підприємницького сектору та його впливу на економічний розвиток регіонів. Дослідження фінансових показників підприємств здійснюється із застосуванням різноманітних методів і моделей економічного аналізу, конкретний вибір яких визначається цілями та завданнями дослідження, а також особливостями економічного

середовища [1, с. 7]. Комплексний підхід до аналізу дозволяє виявити основні тенденції розвитку підприємництва, оцінити рівень прибутковості суб'єктів господарювання та визначити їх внесок у формування податкової бази регіону.

Особливу увагу у дослідженні фінансових результатів підприємств приділено економічному аналізу в сфері оподаткування, який передбачає вивчення чинної податкової системи, визначення напрямів її розвитку та оцінку впливу податкових чинників на фінансові результати підприємств і формування бюджетних надходжень. На макроекономічному рівні такий аналіз охоплює структуру доходів бюджету, роль податкових платежів та динаміку їх змін, тоді як на мікроекономічному рівні він спрямований на оцінку динаміки, структури та складу податкових платежів окремих підприємств, а також впливу податкового навантаження на їх фінансові результати [2, с. 31].

У наукових дослідженнях значна увага приділяється аналізу фінансових результатів підприємств на загальнодержавному рівні. Зокрема, у праці В. В. Фесенка та Л. А. Воронцової здійснено комплексний аналіз фінансових результатів підприємств України, де досліджено динаміку фінансових результатів та структуру фінансового результату до оподаткування підприємств за 2010-2018 рр. [3]. Такий підхід дозволяє виявити загальнонаціональні тенденції розвитку підприємницького сектору. Проте поглиблення економічного аналізу потребує дослідження цих процесів на регіональному рівні, оскільки територіальні відмінності господарського розвитку можуть суттєво впливати на формування фінансових результатів підприємств. Саме тому у дослідженні увагу зосереджено на аналізі фінансових результатів підприємств на рівні регіону – Івано-Франківської області.

Ефективність підприємницького сектору є одним із ключових чинників економічного розвитку регіонів, оскільки саме бізнес формує податкову базу, створює робочі місця та сприяє інноваційному розвитку [4, с. 45]. У сучасних умовах економічна активність підприємств значною мірою визначається

впливом зовнішніх та внутрішніх факторів, серед яких економічна нестабільність, коливання ринкового попиту, політичні та соціально-економічні ризики. В умовах воєнного конфлікту та повномасштабної війни додатковими обмеженнями стають порушення логістичних та виробничих ланцюгів, зниження інвестиційної активності та підвищення ризиків ведення підприємницької діяльності.

Особливу увагу потребує аналіз територіальної диференціації фінансових результатів підприємств, що дозволяє оцінити економічну стійкість різних районів, ефективність діяльності малого, середнього та великого бізнесу, а також ефективність державної підтримки підприємництва. Вивчення динаміки фінансових результатів підприємств Івано-Франківської області у 2021-2024 рр. дає змогу виявити ключові тенденції, визначити зони ризику та сформувані науково обґрунтовані рекомендації щодо підвищення фінансової стабільності регіонального підприємництва.

На основі статистичних даних здійснено аналіз динаміки кількості діючих підприємств за розмірами (великих, середніх, малих та мікропідприємств) у період 2020-2024 рр. (табл. 1), що дозволяє окремо оцінити вплив зовнішніх кризових факторів на кожну категорію суб'єктів господарювання. Подальший аналіз фінансових результатів до оподаткування підприємств по районах області дає змогу комплексно оцінити прибутковість та збитковість підприємств, а також ступінь нерівномірності розподілу фінансових результатів на території регіону.

Аналіз динаміки кількості діючих підприємств в Івано-Франківській області у 2020-2024 рр. свідчить про певні трансформації у структурі регіонального підприємництва. Загальна кількість підприємств за досліджуваній період скоротилася з 8124 у 2020 р. до 7127 у 2024 р., тобто на 997 одиниць. Найбільш відчутне зменшення кількості підприємств зафіксовано у 2022 р., коли їх кількість становила 6054 одиниці. Така динаміка значною мірою зумовлена впливом кризових економічних процесів, пов'язаних із повномасштабною війною, порушенням господарських зв'язків,

зниженням інвестиційної активності та підвищенням ризиків ведення підприємницької діяльності.

Таблиця 1. Аналіз динаміки кількості діючих підприємств з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства в Івано-Франківській області 2020-2024 рр.

Розподіл підприємств	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2023 р.		2024 р.		Відхилення	
	к-сть, од.	пит. вага, %	к-сть, од.	пит. вага, %	к-сть, од.	пит. вага, %	к-сть, од.	пит. вага, %	к-сть, од.	пит. вага, %	од.	%
Великі підприємства	8	0,1	11	0,1	7	0,1	7	0,1	7	0,1	-1	0,0
Середні підприємства	362	4,5	337	4,3	333	5,5	314	4,4	312	4,4	-50	-0,1
Малі підприємства	7754	95,4	7445	95,5	5714	94,4	6758	95,5	6808	95,5	-946	0,1
з них мікропідприємства	6809	83,8	6493	83,3	4862	80,3	5896	83,3	5898	82,8	-911	-1,1
Всього	8124	100,0	7793	100,0	6054	100,0	7079	100,0	7127	100,0	-997	-

Джерело: сформовано на основі [5-9].

Динаміку кількості підприємств за їх розмірами у 2020-2024 роках представлено на рисунку 1. Відповідно до даних, представлених на рисунку, у структурі підприємницького сектору регіону стабільно переважають малі підприємства, серед яких найбільшу частку становлять мікропідприємства. При цьому в 2022 році простежується різке скорочення їх кількості, що є наслідком негативного впливу воєнних дій, зниження економічної активності, релокації бізнесу та припинення діяльності частини суб'єктів господарювання [10, с. 226]. У 2023-2024 роках спостерігається поступове відновлення підприємницької діяльності, що проявляється у зростанні кількості малих та мікропідприємств. Зазначена тенденція свідчить про адаптацію бізнесу до нових економічних умов, активізацію державної підтримки підприємництва та часткове відновлення економічної активності в регіоні. Кількість середніх підприємств у досліджуваній період характеризується відносною стабільністю з тенденцією до незначного скорочення, тоді як великі підприємства залишаються найменш чисельною групою. Це підтверджує домінування малого бізнесу у формуванні підприємницького середовища регіону.

Структурний аналіз показує, що основу підприємницького сектору області формують малі підприємства. Їх частка протягом досліджуваного

періоду коливалася в межах 94,4-95,5 % загальної кількості підприємств. У 2024 р. кількість малих підприємств становила 6808 одиниць, або 95,5 % від загальної кількості суб'єктів господарювання. Попри домінуючу роль цієї групи підприємств, за період 2020-2024 рр. їх кількість скоротилася на 946 одиниць, що свідчить про вплив складних економічних умов на діяльність малого бізнесу.

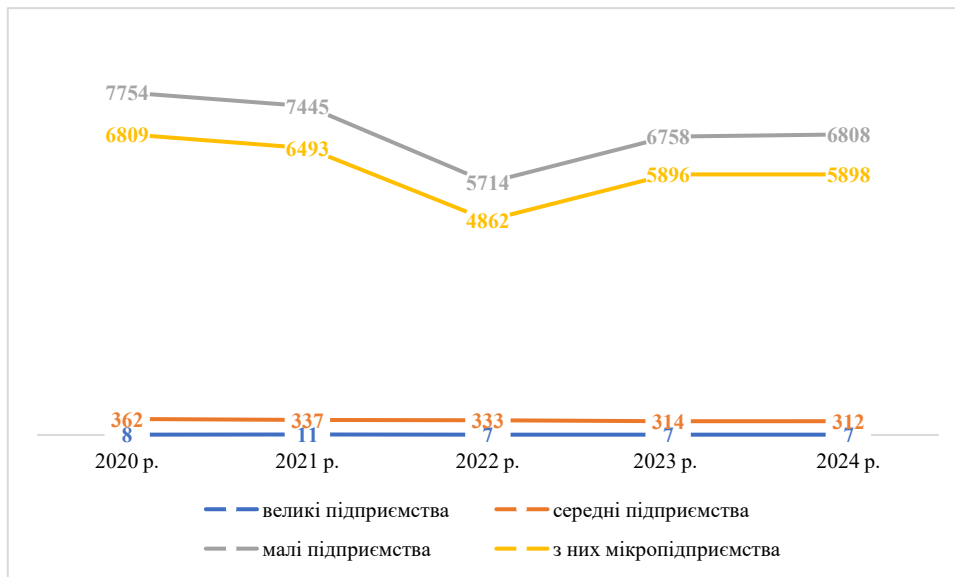

Рис. 1. Динаміка кількості розподілених підприємств у Івано-Франківській області 2020-2024 рр.

Джерело: розроблено на основі [5-9].

У структурі малого підприємництва значну частку становлять мікропідприємства. У 2020 р. їх кількість становила 6809 одиниць, або 83,8 % від загальної кількості підприємств, тоді як у 2024 р. – 5898 одиниць, або 82,8 %. Загалом за досліджуваний період кількість мікропідприємств зменшилася на 911 одиниць, а їх частка скоротилася на 1,1 в.п. Це може бути пов'язано як із припиненням діяльності частини суб'єктів господарювання, так і з трансформацією організаційних форм ведення бізнесу.

Кількість середніх підприємств протягом аналізованого періоду також демонструє тенденцію до скорочення – з 362 у 2020 р. до 312 у 2024 р., що становить зменшення на 50 одиниць. Їх частка у структурі підприємництва коливалася в межах 4,3-5,5 %, а у 2024 р. становила 4,4 %. Зниження кількості

середніх підприємств може бути зумовлене як скороченням обсягів виробництва та економічної активності, так і переходом окремих підприємств до категорії малих унаслідок зменшення масштабів господарської діяльності.

Великі підприємства у структурі регіональної економіки займають незначну частку. Протягом 2020-2024 рр. їх кількість змінювалася незначно – від 8 підприємств у 2020 р. до 7 у 2024 р., що відповідає приблизно 0,1 % загальної кількості підприємств області. Така ситуація свідчить про низьку концентрацію великого бізнесу в регіоні та переважання підприємницької моделі економічного розвитку, орієнтованої на малий і мікробізнес.

Отож, підприємницький сектор Івано-Франківської області характеризується високим рівнем розвитку малого та мікробізнесу, які формують основу господарської активності регіону. Скорочення загальної кількості підприємств у досліджуваній період свідчить про вплив складних соціально-економічних умов на функціонування суб'єктів господарювання. З огляду на це, подальший аналіз фінансових результатів до оподаткування підприємств по районах Івано-Франківської області (табл. 2) дозволить більш повно оцінити ефективність їх діяльності та роль у формуванні податкової бази регіону. Слід зазначити, що дані за 2020 р. не включено до таблиці 2 у зв'язку з набранням чинності постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» [11], що зумовило зміну адміністративно-територіального устрою та унеможливило коректне порівняння показників у територіальному розрізі.

Аналіз динаміки фінансових результатів до оподаткування підприємств Івано-Франківської області у 2021-2024 рр. вказує на значні коливання прибутковості підприємницького сектору та нерівномірність розподілу фінансових результатів між районами. Загалом область демонструє тенденцію до нестабільності фінансових показників, що зумовлено впливом як внутрішніх економічних чинників, так і зовнішніх ризиків, зокрема воєнного конфлікту та порушень господарських зв'язків.

Таблиця 2. Аналіз динаміки фінансових результатів до оподаткування підприємств по районах Івано-Франківської області 2020-2024 рр.

Показники		Райони						Івано-Франківська область	
		Верховинський	Івано-Франківський	Калузький	Коломийський	Косівський	Надвірнянський		
2021 р.	Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	13381,6	5770393,8	6737437,6	1295340,4	78781,8	1717778,2	15613113,4	
	Підприємства, які одержали прибуток	фінансовий результат, тис. грн	13998,3	7893535,9	7197501,6	1336763,4	95470,8	1869317,9	18406587,9
		питома вага, %	87,7	77,1	77,0	83,4	84,2	78,1	78,1
	Підприємства, які одержали збиток	фінансовий результат, тис. грн	616,7	2123142,1	460064,0	41423,0	16689,0	151539,7	2793474,5
		питома вага, %	12,3	22,9	23,0	16,6	15,8	21,9	21,9
2022 р.	Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	14938,3	5242681,9	-	12062371,3	778819,3	92716,5	-655905,9	-6589121,2
	Підприємства, які одержали прибуток	фінансовий результат, тис. грн	15580,0	7284258,8	1389332,1	963543,1	113161,9	1107192,3	10873068,2
		питома вага, %	86,9	73,9	76,3	80,0	86,0	76,6	75,6
	Підприємства, які одержали збиток	фінансовий результат, тис. грн	641,7	2041576,9	13451703,4	184723,8	20445,4	1763098,2	17462189,4
		питома вага, %	13,1	26,1	23,7	20,0	14,0	23,4	24,4
2023 р.	Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	10074,8	5225949,8	-3245765,7	677722,4	90208,1	2503846,0	5262035,4	
	Підприємства, які одержали прибуток	фінансовий результат, тис. грн	10816,5	8790771,8	2125834,4	809701,9	96402,2	2831406,0	14664932,8
		питома вага, %	89,4	77,7	79,0	82,8	90,0	81,1	79,1
	Підприємства, які одержали збиток	фінансовий результат, тис. грн	741,7	3564822,0	5371600,1	131979,5	6194,1	327560,0	9402897,4
		питома вага, %	10,6	22,3	21,0	17,2	10,0	18,9	20,9
2024 р.	Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	25157,8	10655552,6	-6841601,3	1506692,6	136217,2	24624,8	5506643,7	
	Підприємства, які одержали прибуток	фінансовий результат, тис. грн	25832,5	13502174,8	1689495,6	1652800,0	146413,8	670670,9	17687387,6
		питома вага, %	91,4	78,5	79,0	81,2	86,0	73,9	79,0
	Підприємства, які одержали збиток	фінансовий результат, тис. грн	674,7	2846622,2	8531096,9	146107,4	10196,6	646046,1	12180743,9
		питома вага, %	8,6	21,5	21,0	18,8	14,0	26,1	21,0
Відхилення	Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	11776,2	4885158,8	-	13579038,9	211352,2	57435,4	-1693153,4	-
	Підприємства, які одержали прибуток	фінансовий результат, тис. грн	11834,2	5608638,9	-5508006,0	316036,6	50943,0	-1198647,0	-719200,3
		питома вага, %	3,7	1,4	2,0	-2,2	1,8	-4,2	0,9
	Підприємства, які одержали збиток	фінансовий результат, тис. грн	58,0	723480,1	8071032,9	104684,4	-6492,4	494506,4	9387269,4
		питома вага, %	-3,7	-1,4	-2,0	2,2	-1,8	4,2	-0,9

Джерело: сформовано на основі [12-15].

У 2021 р. загальний фінансовий результат до оподаткування підприємств області становив 15 613 113,4 тис. грн. Найвищі показники зафіксовані у Калуському (6 737 437,6 тис. грн) та Івано-Франківському (5 770 393,8 тис. грн) районах, що свідчить про концентрацію економічної активності у промислово розвинених центрах області. Підприємства, які отримали прибуток, забезпечили 78,1 % загального фінансового результату, тоді як частка збиткових підприємств склала 21,9 %. У структурі районів питома вага прибуткових підприємств коливалася від 77,0 % у Калуському до 87,7 % у Верховинському районі, що демонструє відносну стабільність фінансової активності малих та середніх районів.

У 2022 р. відбулося різке погіршення фінансових результатів у ряді районів, особливо у Калуському (-12 062 371,3 тис. грн) та Надвірнянському (-655 905,9 тис. грн). Частка прибуткових підприємств скоротилася до 75,6 %, а збиткових – зросла до 24,4 %, що свідчить про поглиблення фінансових ризиків у регіоні. У Верховинському та Косівському районах збережено відносну стабільність показників прибутковості.

У 2023 р. фінансовий результат області склав 5 262 035,4 тис. грн, що свідчить про певне відновлення економічної активності після різкого спаду попереднього року. При цьому питома вага прибуткових підприємств зросла до 79,1 %, а збиткових – знизилася до 20,9 %. В окремих районах, зокрема у Калуському, залишаються значні фінансові збитки (- 3 245 765,7 тис. грн), тоді як Івано-Франківський та Надвірнянський райони демонструють стабільне зростання прибутку.

У 2024 р. загальний фінансовий результат до оподаткування області досяг 5 506 643,7 тис. грн (рис. 2), що є результатом зростання прибутку у провідних районах (Івано-Франківський – 13 505 174,8 тис. грн; Коломийський – 1 652 800,0 тис. грн). Проте, негативні показники у Калуському районі (-6 841 601,3 тис. грн) та Надвірнянському (- 24 624,8 тис. грн) зберігають високий ризик фінансової нестабільності. Частка прибуткових підприємств області становила 79,0 %, а збиткових –

21,0 %, що свідчить про незначне поліпшення фінансової структури порівняно з попереднім періодом.

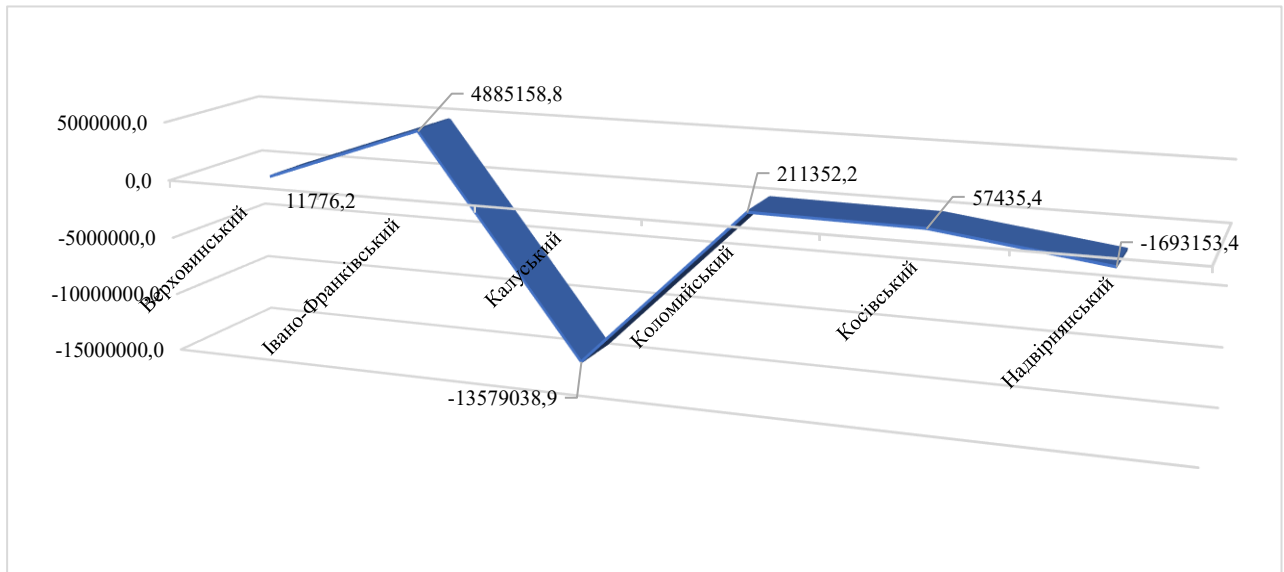

Рис. 2. Зміни фінансового результату до оподаткування по районах за 2024 р. порівняно з 202 р., тис. грн*

Джерело: розроблено на основі [12-15].

Відхилення фінансових результатів до оподаткування за період 2021-2024 рр. (рис. 3) показують, що найбільші позитивні зміни спостерігаються у Верховинському та Івано-Франківському районах, де фінансовий результат прибуткових підприємств зріс на 11 834,2 тис. грн та 5 608 638,9 тис. грн відповідно. У той же час Калузький район продемонстрував значне погіршення фінансового результату (-13 579 038,9 тис. грн), що вказує на концентрацію ризиків у промислових та середньо-великих підприємствах регіону.

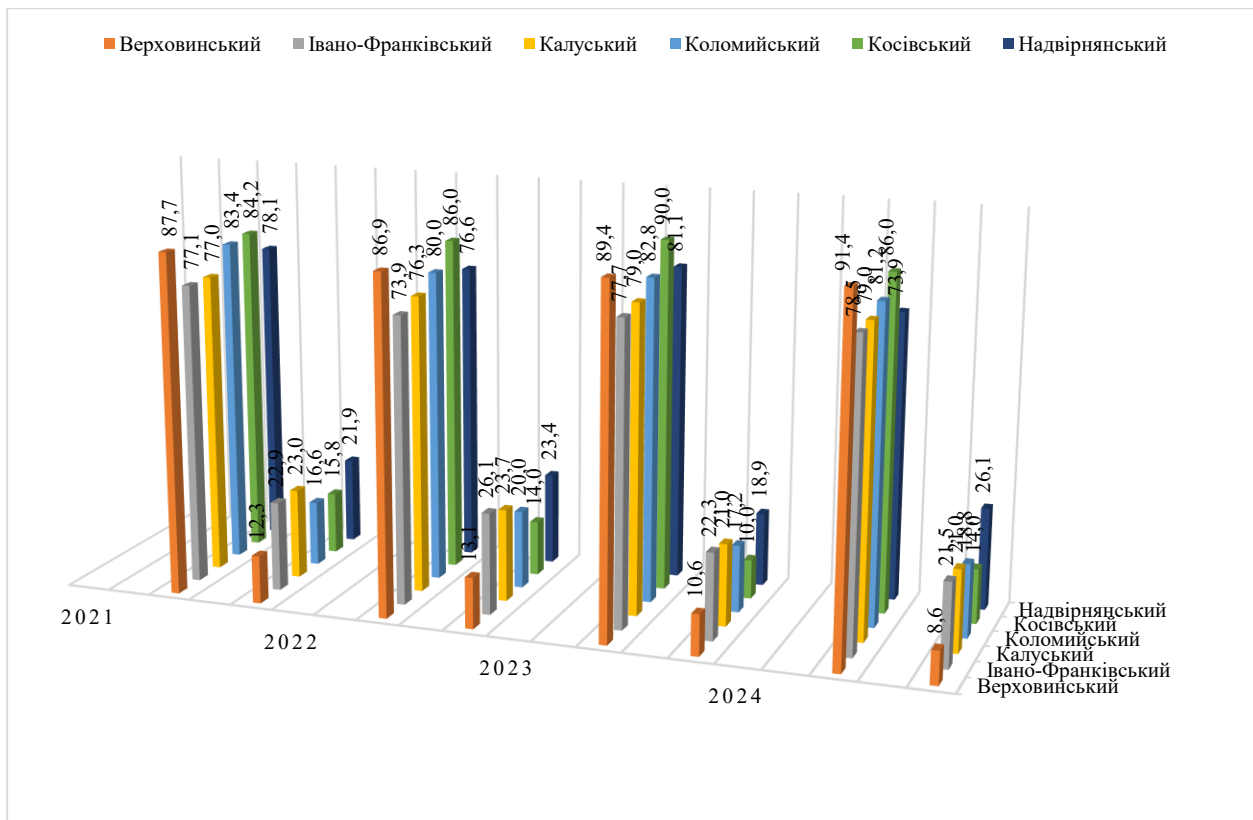

Рис. 3. Динаміка кількості підприємств, які одержали прибуток та збиток по районах Івано-Франківської області 2021-2024 рр.

Джерело: розроблено на основі [12-15].

З огляду на наведені динамічні показники, зміни фінансових результатів підприємств по районах Івано-Франківської області обумовлені комплексом економічних та соціально-політичних факторів. Так, різке погіршення результатів у Калуському та Надвірнянському районах у 2022 р. було зумовлене впливом повномасштабної війни, порушенням логістичних та виробничих ланцюгів, зниженням попиту на продукцію та обмеженням інвестиційної активності [16, с. 72]. Зростання прибутковості у Верховинському та Івано-Франківському районах відображає адаптацію бізнесу до нових умов, активізацію державної підтримки та переорієнтацію на внутрішні ринки. Стабільність фінансових показників у Коломийському та Косівському районах пояснюється незначною концентрацією великих промислових підприємств та відносно стійкою діяльністю малого бізнесу, тоді як коливання у структурі прибуткових і збиткових підприємств вказують на високу чутливість місцевого підприємництва до змін економічного

середовища та політичної ситуації. Комплексний аналіз фінансових результатів демонструє, що для забезпечення стабільності та збалансованого розвитку регіональної економіки необхідна цільова підтримка як збиткових, так і потенційно прибуткових підприємств, а також створення умов для підвищення їх фінансової стійкості у кризових умовах.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Загалом, динаміка фінансових результатів свідчить про те, що підприємницький сектор Івано-Франківської області демонструє значну територіальну нерівномірність прибутковості, при цьому ключові промислові та адміністративні центри формують більшу частку позитивних фінансових результатів, тоді як окремі райони залишаються високоризиковими та збитковими. Така структура фінансових показників відображає чутливість регіонального бізнесу до зовнішніх економічних, політичних та кризових чинників, включно з воєнними та інвестиційними впливами, та підкреслює необхідність комплексної політики підтримки, спрямованої на підвищення фінансової стійкості підприємств, збалансування економічного розвитку територій та мінімізацію ризиків економічних коливань у регіоні.

Література

1. Куцик П. О., Воронко Р. М., Редченко К. І., Воронко О. С. Аналітичне забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 62. С. 4-11. <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-01>
2. Фесенко В. В., Воронцова Л. А. Аналіз фінансових результатів підприємств України. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7563> (дата звернення: 02.03.2026).
3. Вецепура Н. В. Система показників економічного аналізу в контексті податкового планування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. № 34. С. 29-34.

4. Жук О. І., Гой Н. В. Податкове стимулювання розвитку бізнесу в умовах війни. *Підприємництво і торгівля*. 2022. № 33 С. 44-48. <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2022-33-06>

5. Кількість діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2024 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/RPIDP1.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

6. Кількість діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2023 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2023/OSTATOCHNI/RPIDP1.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

7. Кількість діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2022 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2022/OSTATOCHNI/RPIDP1.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

8. Кількість діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2021 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2021/OSTATOCHNI/RPIDP1.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

9. Кількість діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2020 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2020/OSTATOCHNI/RPIDP1.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

10. Zhuk, O., Hoi, N., Lopushynskyi, I., Drabchuk, N., & Mاتيychuk, A. Innovative mechanisms of public management for sustainable territorial development: digitization, analytics, and communication. *Cadernos De Educaçāo Tecnologia E Sociedade*, 2024. 17(se4). P. 219-231. <https://doi.org/10.14571/brajets.v17.nse4.219-231>

11. Про утворення та ліквідацію районів : Постанова Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-ІХ. Дата оновлення: 07.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> (дата звернення: 02.03.2026).

12. Фінансові результати до оподаткування підприємств по районах у 2024 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/F88.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

13. Фінансові результати до оподаткування підприємств по районах у 2023 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2023/OSTATOCHNI/F88.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

14. Фінансові результати до оподаткування підприємств по районах у 2022 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2022/OSTATOCHNI/F88.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

15. Фінансові результати до оподаткування підприємств по районах у 2021 році. Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області. URL: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2021/OSTATOCHNI/F88.HTM (дата звернення: 03.03.2026).

16. Zhuk, O. and Hoi, N. Tax policy formation in the context of European integration processes. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 10,2. 2023. P. 69-76 <https://doi.org/10.15330/jpnu.10.2.69-76>

References

1. Kutsyk, P.O. Voronko, R.M. Redchenko, K.I. and Voronko, O.S. (2021), “Analytical support of management of formation of financial results of business entities”, *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 62, pp. 4-11. <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-01>

2. Fesenko, V. and Vorontsova, L. (2020), “Analysis of financial results enterprises of Ukraine”, *Efektivna ekonomika*, vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7563> (Accessed 02 March 2026).

3. Vecsepura, N. (2020), “System of economic analysis indicators in the context of tax planning”, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 34, pp. 29-34.

4. Zhuk, O. and Hoi, N. (2022), “Tax encouragement of business development in the context of war”, *Entrepreneurship and Trade*, vol. 33, pp. 44-48. <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2022-33-06>

5. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2025), “Number of active enterprises by type of economic activity, broken down by large, medium, small, and micro-enterprises in 2024”, available at: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/RPIDP1.HTM (Accessed 03 March 2026).

6. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2024), “Number of active enterprises by type of economic activity, broken down by large, medium, small, and micro-enterprises in 2023”, available at: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2023/OSTATOCHNI/RPIDP1.HTM (Accessed 03 March 2026).

7. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2023), “Number of active enterprises by type of economic activity, broken down by large, medium, small, and micro-enterprises in 2022”, available at: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2022/OSTATOCHNI/RPIDP1.HTM (Accessed 03 March 2026).

8. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2022), “Number of active enterprises by type of economic activity, broken down by large, medium, small, and micro-enterprises in 2021”, available at: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2021/OSTATOCHNI/RPIDP1.HTM (Accessed 03 March 2026).

9. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2021), “Number of active enterprises by type of economic activity, broken down by large, medium, small, and micro-enterprises in 2020”, available at: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2020/OSTATOCHNI/RPIDP1.HTM (Accessed 03 March 2026).

10. Zhuk, O., Hoi, N., Lopushynskiy, I., Drabchuk, N., and Matiychyk, A. (2024), “Innovative mechanisms of public management for sustainable territorial development: digitization, analytics, and communication”, *Cadernos De Educação Tecnologia E Sociedade*, vol. 17(se4), pp. 219-231. <https://doi.org/10.14571/brajets.v17.nse4.219-231>

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), Resolution “On the establishment and liquidation of districts”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> (Accessed 02 March 2026).

12. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2025), “Pre-tax financial results of enterprises by districts in 2024”, available at: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/F88.HTM (Accessed 03 March 2026).

13. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2024), “Pre-tax financial results of enterprises by districts in 2023”, available at: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2023/OSTATOCHNI/F88.HTM (Accessed 03 March 2026).

14. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2023), “Pre-tax financial results of enterprises by districts in 2022”, available at: \ https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2022/OSTATOCHNI/F88.HTM (Accessed 03 March 2026).

15. Main Department of Statistics in Ivano-Frankivsk Region (2022), “Pre-tax financial results of enterprises by districts in 2021”, available at: https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/2021/OSTATOCHNI/F88.HTM (Accessed 03 March 2026).

16. Zhuk, O. and Hoi, N. (2023), “Tax Policy Formation in the Context of European Integration Processes”, *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, vol. 10(2), pp. 69-76. <https://doi.org/10.15330/jpnu.10.2.69-76>

Отримано редакцією журналу / Received: 15.03.26

Прорецензовано / Revised: 18.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26